

A Regnum Marianum-közösség és -templom története II.

Mint 1975 óta zuglói lakos, érdeklődve olvastam a *Honismeret* korábbi, 2019/5. számában a templom és a közösség történetéről megjelent cikket, Tornai Csongor Gáspár írását. Ebből megtudtam, hogy a felvonulási tér kialakítására hivatkozva született meg a döntés arról, hogy a XIV. kerület egyik gyöngyszemét, a Regnum Marianum-plébániatemplomot fel kell számolni. Ez még 1951-ben, véletlenül a születésem évében, tehát éppen 70 éve történt. Engedjék meg, hogy zuglói lokálpatriótaként röviden ismertessem a templom, illetve utódjának további történetét.

Akkor, 1951-ben a városligeti ingoványos altalajon betoncölöpökre épült, vasbeton szerkezetű templom bontása több mint fél évig tartott, és csak katonai segédlettel, robbantásokkal sikerült a porba rombolni. A bontás során nem minden romot hordtak el, néhány szobrot, oszlopot helyben, a Városligetben ástak el. Azonban akkori ifjú regnumos aktivisták, köztük *Hajnal György atya*, követték ezeknek a becses maradványoknak a sorsát és megfigyelték azok városligeti nyughelyét.

A Regnum Marianum-közösségnek az előző cikkben a városligeti templom bontásáig megírt modern kori története után 1990-ben jött el az az idő, amikor lehetőség nyílt az új Regnum Marianum-plébániatemplom újbóli felépítésére, mégpedig a zuglói Zoborhegy téren. A templom hivatalosan a Budapesti Magyarok Nagyasszonya-templom nevet viseli, s vele egybeépítve található a Regnum Marianum-plébánia.

Az új templom építkezésének megkezdése előtt – valószínűleg a régi plébániatemplom 1989. évi régészeti feltáráshoz kapcsolódóan – Hajnal atya kiásatta 3 méter mélyről és az új plébánia kertjébe szállíttatta a városligeti épület néhány tartóelemét. Ezek – mementóul a régi templom barbár pusztításáról – az új Isten háza körüli emlékpark ma is látható értékei, valamint a belsejében őrzött két kőtörzso is. A park ereklyéje a régi templom oltárszentélyénél, a tabernákulumnál volt oszlopfő, ez carrarai márványból van kifaragva. A másik, belső relikvia a volt templom külső homlokzatát díszítette, ez egy stilizált cserkészjelvény.

A jogutód plébániatemplom építésére *Hajnal György atya* 1990-ben kapott megbízatást Paskai László bíboros, esztergomi érsektől. A mindentudó Wikipédia szerint először 1991-ben a Regnum Marianum közösségi ház, majd 1995-ben a lerombolt városligeti templom jogutódjaként megépült a plébániatemplom is. Az utóbbi modern, különleges építé-

A Zoborhegy téri templom
(Szűcs István felvétele)

szeti megoldásokkal épült, melyben az altemplom mellett kegyeleti hely, és a templomkertben egy, az eredeti lerombolására emlékeztető mementó lépcső is található.

Az új templom történetét a Regnum Marianum honlapjáról származó adatokkal és kissé átfogalmazott szöveggel Molnár Alajos plébános úr anyaga alapján ismertetem. Az építető célja volt mindazt megformázni, ami feladata egy templomnak: biztonságot és erőt adjon, a bent elmélyedő gondolatai a magasba törjenek. Ezt jelzi a 33 méter magas pengetorony. Már mérete is jelkép, Jézus földi életének az idejére utal, másrészt pedig a szeretet lángját, a gyertyalángot formázza meg. Mint ilyen jellegű forma, az első pengetorony a hazai templomépítészetben. Tervezője Illés-Kreutzer Attila volt. A toronyban három harang található, melyek az alábbi hangokat ütik: 1. Szent György-harang (55 kg – átmérője: 46 cm): „A” hang, 2. Szent István-harang (110 kg – átmérője: 60 cm): „F” hang, 3. Magyarok Nagyasszonya-harang (210 kg – átmérője: 74 cm): „D” hang.

A templom méretei: hossza 38 m, szélessége 25 m, belmagassága 16 m, alapterülete 800 m².

Az épületbe belépve a magasba törő ívek felviszik a tekintetet az ég felé, így az mintha megnyílna fölöttünk. Az oltár fölötti mennyezet sugaras megoldása pedig szemünket az oltárhoz vezeti, szinte nem is lehet máshova tekinteni.

A szárnyas kivitelű oltár *Latorcainé Ujházi Aranka* alkotása, képe a kis Jézust ábrázolja édesanyja ölében. A templom belső oszlopait díszként öleli át az Árpád-házi királyok, hercegek pántkoronája, az oszlopfőket díszítő akantszlevelek az egyház univerzalitását akarják kifejezésre juttatni. Ezek a *Hummel Műhely* kézműves alkotásai. A keresztút képeit *Herczeg Mónika* kerttervező készítette, aki az üvegfestészet művészetével alkotta meg az állomásokat, egy-egy növényt, virágot ábrázolva a képekben kifejezett történetben.

A templom védőszentje Magyarok Nagyasszonya, akinek Szent István ajánlotta fel az országot, és a Szent Koronát.

A templom építését annak idején szorgalmazó, és a plébánia múzeumi gyűjteményét 1992-ben létrehozó Hajnal György atya, a Regnum Marianum-templom plébánosa 1995-ben *Zuglóért* emlékérmét, 1996-ban *Budapestért* díjat, 2017-ben pedig nyugalmazása után *Pro Urbe Budapest* díjat kapott. Utóbbi, melyet a budapesti Városházán vehetett át ünnepélyes keretek között, Tarlós István főpolgármester adta át. 2015-ben viszont elhunyt Paskai László bíboros, az Esztergom–Budapesti Főegyházmegye vezetője, a templom újraépítésének engedélyezője.

Felmerülnek még kérdések. Miért éppen Zugló? Miért éppen a Zoborhegy tér, és honnan kapta a tér egyáltalán ezt a nevet? Az első kérdésre adódik a válasz: a Városliget Zugló része, így a régi és az új templom is ugyanebben a városrészben van. Az utóbbi kérdés megválaszolása már egy kis utá-

A régi oszlopfő
(Szűcs István felvétele)

A mementó lépcső
(Szűcs István felvétele)

A templombelső panorámája
(Balogh Róbert felvétele)

*A Zobor-hegyi
millenniumi emlékmű*
(Ifj. Csámpai Ottó 2011)

najarást igényel. A Zoborhegy tér elnevezés Zugló e terére nem régi lehet, figyelembe véve, hogy Budapest XIV. kerületként Zugló is csak 1935 óta létezik. Igencsak valószínű, hogy a Zoborhegy utca és tér elnevezése, kijelölése új telekosztással szintén ebben, vagy az azt követő évben lehetett, mert a Hungaricana archívum őriz olyan dokumentumot Zoborhegy utcai házokról (pl. 23. szám), melyek építési éve 1937. Mindenesetre a Fővárosi Levéltárban őrzött 1908. évi helyrajzi térképen még a tér sincs jelölve, a környező terület elnevezése pedig Alsórákosi rétek.

A Zobor-hegy egyébként a mai Szlovákiában van, Nyitrától mintegy 3 km-re, amely a Tribecs-hegység legdélibb nyúlványát képezi. Legmagasabb pontja 586,9 m, a hegy 1952 óta a Zobori erdősztyeppe (szlovákul *Zoborská lesostep*) természetvédelmi rezervátum része. A szláv eredetű *zbor* kifejezés magyarul gyülekezetet jelent, utalva a környék szerzeteseinek, remetéinek az itteni régi – még István királyunk alapította, Szent Hippolitrról elnevezett – kolostor körüli gyülekezőhelyére.

A Zobor-hegyen állt az egyik millenniumi emlékmű, melyet 1921-ben cseh legionáriusok felrobbantottak. Valószínűsíthető, hogy a két robbantásos rombolás – a Zobor-hegyi emlékmű és a Regnum Marianum-templom megsemmisítése – között vonható párhuzam miatt nevezték el Zugló ezen terét Zoborhegy térnek. Így ide épült az új plébánia és a templom épületegyüttese, amellyel egy komplexumban található a Regnum Marianum Közösségi Ház is.

Szomorú apropója ennek a kis tudósításnak, hogy a publikálásra beadás előtti átnézés közben érkezett a hír: 86 éves korában elhunyt Hajnal György atya, Zugló díszpolgára, a Regnum Marianum-plébánia protonotárius kanonoka. A *Zuglói Lapok* októberi számában Papp Dezső tollából olvasható egy rövid megemlékezés Hajnal atya munkásságáról, arról, hogyan hozta létre az új templomot és az alapítványi közösséget. Nyugodjék békében! A Regnum Marianum-közösség pedig tovább él, aktívan dolgozik.

Szűcs István

Irodalom. Ifj. Csámpai Ottó: A Zobor-hegyi ezredéves emlékmű. Heraldika, Budapest, 2011; *Pro Urbe Budapest díjat kapott Hajnal György atya.* *Zuglói Lapok* 2017. november 17.; Papp Dezső: Búcsú Hajnal György plébánostól. *Zuglói Lapok* 2021 október 5.

Internetes források. <http://www.regnumzobor.hu/templomunk.html>; https://hu.wikipedia.org/wiki/Zoborhegy_téri_Regnum_Marianum_templom_és_közösségi_ház; [https://hu.wikipedia.org/wiki/Zobor_\(hegy\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Zobor_(hegy)); <https://felvidek.ma/2016/08/szazhusz-eve-avattak-fel-a-millenniumi-emlekmuvet-a-zobor-hegyen>; <https://archives.hungaricana.hu/hu/lear/Lakasiv/6767>